

2023

Time - 3 hours

Full Marks - 80

Answer all groups as per instructions.

Figures in the right hand margin indicate marks.

GROUP - A

१। एकपदेन सर्वेप्रश्नाः समाधेयाः ।

(१ × १२)

(क) सिद्धान्तकौमुद्याः परिभाषाप्रकरणस्य प्रथमं सूत्रं किम् ?

(ख) कस्य गुणवृद्धी विधीयते ?

(ग) यत्र अनेकविधमान्तर्यमस्ति तत्र कीदृशम् आन्तर्यं वलीयः ?

(घ) “तस्मिन्निति निर्दिष्टे पूर्वस्य” इत्यत्र ‘तस्मिन्’ पदं का विभक्तिं सूचयति ?

(ङ) कस्यां विभक्त्यां निर्देशेन क्रियमाणं कार्यं वर्णान्तरेण अव्यवहितस्य परस्य ज्ञेयम् ?

(च) स्वरितेन युक्तं शब्दस्वरूपं किं बोध्यम् ?

(छ) नित्यसूत्रपेक्षया किं सूत्रं वलीयः ?

(ज) अनुप्रासालङ्कारः कतिविधम् ?

- (इ) श्लेषालङ्कारः कतिविधम् ?
 (ज) साहित्यदर्पणस्य कः रचयिता ?
 (ट) साहित्यदर्पणे कति परिच्छेदाः सन्ति ?
 (ठ) विश्वनाथमते किं काव्यमुच्यते ?

GROUP - B

२। अधोलिखितेषु अष्टप्रश्नानामुत्तरं अतिसंक्षेपेण लिखत । (२ × ८)

- (क) परिभाषा कतिविधा ?
 (ख) टकितौ कुत्र विधीयते ?
 (ग) 'अन्तरतमः' पदस्य कोऽर्थः ?
 (घ) कुत्र स्थानतः आन्तर्यं वलीयः ?
 (ङ) अग्निपुराणे केन श्लोकेन काव्यस्य उपादेयता प्रतिपादिता ?
 (च) किं नाम महावाक्यम् ?
 (छ) प्रयोजने उपादानलक्षणायाः किमुदाहरणम् ?
 (ज) काव्ये के अनित्याः दोषाः दर्शिताः ?
 (झ) अलङ्कारः कतिविधः ?
 (ञ) यमके कस्याः क्रमेण आवृत्तिर्भवति ?

GROUP - C

- ३। अधोलिखितेषु अष्टप्रश्नानामुत्तरं लिखत । (३ × ८)
- (क) के अकृतव्यूहाः ? अकृतव्यूहा पदस्य कोऽर्थः ?
 (ख) कदा बहिरङ्गमसिद्धम् ? सोदाहरणं लिखत ।
 (ग) केषामुत्तोरत्तरं वलीयः ?
 (घ) 'अचश्च' इति सूत्रस्य का वृत्तिः ?
 (ङ) 'मिदचोऽन्त्यात्परः' इति सूत्रस्याशयः कः ?
 (च) 'डिच्च' सूत्रस्यार्थं लिखत ।
 (छ) काव्यतः धर्मप्राप्तं कथं भवति ?
 (ज) का लक्षणा सोदाहरणं लिखत ।
 (झ) संकेतग्रहस्य के उपायाः ?
 (ञ) उपमा-रूपकयोर्मध्ये को भेदः ?

GROUP - D

सर्वेप्रश्नाः समाधेयाः ।

४। सोदाहरणं व्याख्यात -

इकोगुणवृद्धी

अथवा

अनेकाल्शित्सर्वस्य

५ । सोदाहरणं व्याख्यात -

षष्ठी स्थानेयोगा

अथवा

आदेः परस्य

(७)

६ । साहित्यदर्पणदिशा काव्यभेदानां नामानि उदाहरणानि च लिखत ।

(७)

अथवा

सयुक्तिकं विश्वनाथकृतं काव्यलक्षणं प्रतिपादयत ।

७ । लक्षणमुदाहरणपूर्वकं समन्वयत -

(७)

अर्थान्तरन्यासः

अथवा

रूपकम्